

Драги читатели,

Все по-често се говори за „рейтинг на университетите“, който е свързан и с оценка на научната дейност на преподавателите, а следователно и със Световната система за рефериране, индексирание и оценяване на съответните публикации. Понятието „рейтинг на университетите“ се превръща много бързо в един от най-важните инструменти, използвани от студентите и представителите на академичните среди в целия свят. Чрез него университетите определят представянето си, професионалната си репутация и статуса, а студентите избират бъдещото си място за учене и изследвания.

През 2014 г. Европейската комисия лансира т. нар. U-Multirank – рейтинг, който следи и сравнява 5 представителни области за даден университет: преподаване и учене; научна дейност; трансфер на знания; международна ориентация; регионален ангажимент. Въпросният рейтинг се обсъжда по време на годишните международни симпозиуми за рейтинг и качество на университетите. Тазгодишният симпозиум беше 8-ми по ред и се проведе на 15 юни 2016 г. в Брюксел. Между организаторите на симпозиума е Европейската асоциация за гарантиране качество на висшето образование.

Най-голямата рейтингова институция е Международната експертна група за класифициране на университетските и научните институции (International Ranking Expert Group – IREG). Тя прави анализ на виртуалното университетско и изследователско пространство. Групата IREG е създадена през 2004 г. от Европейския център на ЮНЕСКО за висше образование (CEPES) и Института за политика във висшето образование във Вашингтон със съдействието на Центъра за информация и документация към Националния съвет за научни изследвания на Испания.

Класациите, които се публикуват на сайта Webometrics, се основават на разбирането, че качеството на висшето образование и на науката зависи не само от функционирането на организациите на национално равнище, но и от умението им да поднесат лесно достъпна и богата информация за себе си в Интернет. Киберкласацията за университетите се нарежда до два други международни рейтинга за университетско качество – на Шанхайския университет и на в. „Таймс“, които са с по-ограничени наблюдения от IREG. Съществуват и други класации, в т. ч. и руска.

С най-голямо влияние се ползва IREG. Тя е обществена и независима организация, която прави сравнителен анализ по единна методология между висшите училища в света, като чрез своите стандарти за качество и добри практики два пъти годишно оценява и подрежда както университетите, така и организациите, занимаващи се само с наука. IREG черпи информация от Интернет сайтовете на оценяваните институции и от техните научни публикации, които могат да бъдат намерени в популярни търсачки като Google, Yahoo, MSN, Ask, Alexa и от двете специализирани научни бази данни на Google – Google Scholar и Live Academic. Измерването на качеството става по 4 основни показателя: библиометрични данни за продуктивност; обем и яснота на уеб-страниците; богатство на представената в сайтовете информация и препратки за научни и публикационни дейности; брой на статиите и цитатите за всяка научна област. IREG прави няколко класирания: общо световно класиране; рейтинг за всяка страна; класиране за Европа, а в частност и за Източна Европа; класация на вузовете

от Бразилия, Русия, Индия и Китай; отделно на вузовете от Югоизточна Азия и от Африка. Класират се организации като цяло, както и техни отделни звена.

По-долу са представени 2 класации. Първата е на първите 50 университета в света, а втората съдържа информация за българските висши учебни заведения и техните позиции в световната класация за 2015 и 2016 година.

СВЕТОВНА КЛАСАЦИЯ ЗА 2016 ПО ДАННИ ОТ САЙТА WEBOMETRICS

№	Университет	Държава
1	Харвардски университет	САЩ
2	Масачузетски университет по технологии	САЩ
3	Станфордски университет	САЩ
4	Калифорнийски университет – Бъркли	САЩ
5	Мичигански университет	САЩ
6	Университет Корнел	САЩ
7	Вашингтонски университет	САЩ
8	Колумбийски университет – Ню Йорк	САЩ
9	Пенсилвански университет	САЩ
10	Оксфордски университет	Англия
11	Калифорнийски университет – Лос Анджелис	САЩ
12	Университет Джон Хопкинс	САЩ
13	Университет в Йел	САЩ
14	Университет в Кеймбридж	САЩ
15	Университет в Уисконсин Медисън	САЩ
16	Мичигански държавен университет	САЩ
17	Университет в Тексас на Остин	САЩ
18	Университет в Чикаго	САЩ
19	Калифорнийски университет – Сан Диего	САЩ
20	Университет в Торонто	Канада
21	Пенсилвански държавен университет	САЩ
22	Университет в Илинойс	САЩ
23	Нюйоркски университет	САЩ
24	Университет Дюк	САЩ
25	Университет в Северна Каролина	САЩ
26	Пристънски университет	САЩ
27	Юнивърсити колидж в Лондон	Англия
28	Университет в Юта	САЩ
29	Университет Бритиш Колумбия	Канада
30	Университет в Мериленд	САЩ
31	Университет във Флорида	САЩ
32	Университет в Южна Каролина	САЩ
33	Университет Пърдю	САЩ
34	Национален университет Че Кянг	Китай
35	Калифорнийски институт по технологии Калтек	САЩ
36	Швейцарски федерален университет в Цюрих	Швейцария
37	Калифорнийски университет – Дейвис	САЩ

38	Пекински университет	Китай
39	Северозападен университет	САЩ
40	Държавен университет в Охайо	САЩ
41	Университет във Виржиния	САЩ
42	Университет Цинхуа	Китай
43	Университет Карнеги Мелън	САЩ
44	Университет в Питсбърг	САЩ
45	Калифорниъски университет – Ървин	САЩ
46	Тексаски университет	САЩ
47	Държавен университет Rutgers в Ню Джърси	САЩ
48	Аризонски университет	САЩ
49	Университет в Единбург	Шотландия
50	Университет д Сао Пауло	Бразилия

КЛАСАЦИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ВИСШИ УЧИЛИЦИ ЗА 2017 И 2016 ГОДИНА ПО ДАННИ ОТ САЙТА WEBOMETRICS

№ 2016	Университет	Класация 2015	Класация 2016	№ 2015
1	Софийски университет „Св. Кл. Охридски“	798	840	1
2	Пловдивски университет „П. Хилендарски“	2286	2371	2
3	Технически университет – София	2462	2453	4
4	Нов български университет	2387	2500	3
5	Химикотехнологичен и металургичен унив.	3514	2786	7
6	Тракийски университет	3887	3160	8
7	Медицински университет - Варна	4399	3284	11
8	Русенски университет „А. Кънчев“	4365	3305	10
9	Медицински университет - София	3077	3691	6
10	Висше училище международен колеж Албена	6810	3853	21
11	Бургаски свободен университет	3072	4119	5
12	Югозападен университет „Н. Рилски“	4588	4199	14
13	Лесотехнически университет	4242	4258	9
14	Великотърновски университет	4913	4374	15
15	Шуменски университет „Еп. К. Преславски“	7786	4479	26
16	УНСС – София	4567	4682	13
17	Технически университет – Габрово	5082	4979	17
18	У-т по архитектура строителство и геодезия	6664	5073	20
19	Аграрен университет	4970	5625	16
20	Медицински университет – Пловдив	4435	5749	12
21	У-т „Проф. д-р А. Златаров“ – Бургас	5593	5909	18
22	Технически университет - Варна	8606	6137	30
23	Минно-геоложки унив. „Св. Иван Рилски“	7668	6264	25
24	Икономически университет – Варна	7496	6272	24
25	Варненски свободен унив. „Ч. Храбър“	6282	6356	19
26	Американски университет в България	15402	6477	47
27	Университет по хранителни технологии	6871	7105	23

28	Медицински университет – Плевен	6867	7482	22
29	Стопанска академия „Д. Ценов“ – Свищов	7989	8568	28
30	Университет по библиотекознание и ИТ	8254	8887	29
31	Национална спортна академия „В. Левски“	11208	10049	35
32	Висше транспортно училище „Т. Каблешков“	7851	10223	27
33	Висше военноморско училище „Н. Вапцаров“	10011	10987	32
34	ВУЗФ	10728	11846	33
35	Технически унив. София – клон Пловдив	9937	11944	31
36	НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“	10881	12131	34
37	Национален военен университет – В. Търново	11309	12544	36
38	Национална художествена академия	12156	12835	40
39	Висше строително училище „Л. Каравелов“	11632	12846	37
40	Военно-медицинска академия	12672	13146	41
41	Селскостопанска академия	16390	13291	50
42	Академия на М-во на вътрешните работи	11782	14165	38
43	Академия за муз., танцово и изобр. изкуство	14259	14187	43
44	Национална музикална академия	13656	14255	42
45	Европейски колеж по икономика и управл.	16236	15398	49
46	Европейски политехнически университет	14333	15777	44
47	Международно висше бизнес училище	16172	15962	48
48	Diplomatic Inst. – Ministry of Foreign Affairs	15033	16404	45
49	К-ж по менидж., търговия и маркетинг София	15103	16508	46
50	ВУ по агробизнес и развитие на регионите	16433	17290	51
51	Военна академия „Георги Стойков Раковски“	17940	20110	52
52	Колеж по икон. и администрация – Пловдив	19432	20849	54
53	Колеж по туризъм – Благоевград	18937	21627	53
54	Театрален колеж „Любен Гройс“	21612	22523	55
55	ВУ по сигурност и икономика – Пловдив	-	23253	-
56	ВУ по телекомуникации и пощи	12021	24180	39

Една от причините за недостатъчно високото ниво на научните изследвания в нашата страна е битуващото разделение между научната и преподавателската дейност. Това е процес, който в България е започнал след Втората световна война и за съжаление все още не затихва. В същото време аксиоматично правило за висшето образование е, че успех могат да имат само онези преподаватели, които провеждат собствени научни изследвания в областите, в които преподават. При това става дума за качествени научни изследвания. А обективната оценка за качеството е според международните стандарти. Науката не е нито българска, нито американска или китайска. Науката е световна, откъдето следва, че първостепенна задача на преподавателите е да активират публикационната си дейност в издания, които попадат в Световната система за рефериране, индексирание и оценяване. Това е минимумът, защото по-високото стъпало, което е и значително по-трудно, е да се попадне в издания с импакт-фактор. Повишаването на индивидуалните рейтинги на преподавателите ще доведе и до повишаване рейтинга на съответното висше училище. По тази причина е вероятно целесъобразно обвързване на възнаграждението на всеки преподавател с индивидуалния му рейтинг.

Ваш, Д-р М. Плюс